

Bestemd voor: bestuurders van instellingen die levende exemplaren van walvisachtigen aan het publiek laten zien.

Onderwerp: in het onderhavige besluit worden de algemene kenmerken en functioneringsregels vastgesteld van instellingen die levende exemplaren van walvisachtigen aan het publiek laten zien.

Inwerkingtreding: het onderhavige besluit wordt van kracht op de dag volgend op de publicatie ervan.

Samenvatting: het onderhavige besluit vernietigt en vervangt het besluit van 24 augustus 1981 inzake de functioneringsregels, de controle en de kenmerken waaraan faciliteiten voor levende walvisachtigen moeten voldoen. Het verbetert de omstandigheden waarin orka's en dolfijnen die uitsluitend door vaste instellingen gevangen worden gehouden, verblijven, worden verzorgd en aan het publiek worden getoond. In Frankrijk is het fokken van orka's en dolfijnen die op dit moment gevangen worden gehouden, voortaan verboden. Zo kunnen alleen orka's en dolfijnen die momenteel rechtmatig worden gehouden in gevangenschap blijven, zonder dat er nieuwe geboorten bijkomen.

Bronvermelding: het onderhavige besluit kan worden geraadpleegd op de website van Légifrance (<http://www.legifrance.gouv.fr>).

De Franse minister van Milieu, Energie en de Zee, belast met de internationale betrekkingen over het klimaat, de Franse minister van Landbouw, Voeding en Bosbouw, die de woordvoerder van de Franse regering is, en de Franse staatssecretaris van Biodiversiteit,

Gezien de gewijzigde Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer;

Gezien de Verordening (EG) nr. 1/2005 over de bescherming van dieren tijdens het vervoer;

Gezien de Richtlijn 1999/22/EG van de Raad van 29 maart 1999 betreffende het houden van wilde dieren in dierentuinen;

Gezien de Code de l'Environnement (Franse Milieuwet), in het bijzonder de artikelen L. 212-1 t/m L. 212-11, L. 411-1 t/m L. 411-3, L. 412-1, L. 413-2 t/m L. 413-4, L. 413-6 en L. 413-7, L. 511-1 t/m L. 517-2, R. 213-6, R. 213-39 en R. 213-40, R. 411-1 t/m R. 411-4, R. 413-2, R. 413-9, R. 511-9, R. 512-1 t/m R. 512-45;

Gezien de Code Rural (Franse Landbouwwet), in het bijzonder de artikelen L. 214-1, L. 221-11 en R. 214-17;

Gezien het gewijzigde besluit van 2 februari 1998 inzake de wateronttrekking en het waterverbruik, alsmede de uitstoot van welke aard dan ook van geclassificeerde inrichtingen voor de bescherming van het milieu die een vergunning behoeven;

Gezien het gewijzigde besluit van 25 maart 2004 waarin de algemene kenmerken en functioneringsregels worden vastgesteld van de faciliteiten van zoölogische instellingen met een vast en permanent karakter, die levende exemplaren van de inheemse of uitheemse fauna aan het publiek laten zien;

Gezien het advies van de Franse Nationale Raad voor Natuurbescherming van 10 maart 2017;

Gezien het advies van de Franse Hoge Raad voor de Preventie van Technologische Risico's van 7 maart 2017;

Gezien de gemaakte op- en aanmerkingen tijdens de openbare raadpleging die is gehouden van 7 februari 2017 t/m 1 maart 2017 op grond van artikel L. 123-19-1 van de Code de l'Environnement, Stellen het volgende vast:

Artikel 1

Om diersoorten te beschermen, het welzijn van dieren te verbeteren en een einde te maken aan het dierenleed, is de gevangenhouding van exemplaren van walvisachtigen verboden, met uitzondering van exemplaren van de soort *Orcinus orca* en de soort *Tursiops truncatus* die op de datum van de inwerkingtreding van het onderhavige besluit worden gehouden door instellingen op het Franse grondgebied met een vergunning.

Artikel 2

I. - Op grond van artikel R. 413-9 van de Code de l'Environnement worden in het onderhavige besluit de algemene kenmerken en functioneringsregels vastgesteld van instellingen die exemplaren van de soorten *Tursiops truncatus* en *Orcinus orca* houden of aan het publiek laten zien en die vallen onder rubriek 2140 van geclassificeerde inrichtingen voor de bescherming van het milieu, alsmede de methoden voor de identificatie van de dieren.

II. - Het onderhavige besluit wordt toegepast onverminderd het bovengenoemde besluit van 25 maart 2004.

III. - De artikelen 7 t/m 11 van het onderhavige besluit gelden niet voor instellingen op zee.

▶ Hoofdstuk 1: Algemene organisatie van de instellingen

Artikel 3

I. - De instelling beschikt over een veearts die zich heeft gespecialiseerd in wilde fauna, en over een wetenschappelijk directeur. Indien van toepassing kan een van hen in het bezit zijn van het bewijs van bekwaamheid voor de presentatie aan het publiek van de soorten walvisachtigen die in de instelling

worden gehouden.

II. – Er wordt een specifiek team van verzorgers gekoppeld aan elke soort die in de instelling wordt gehouden. Elk specifiek team van verzorgers bestaat uit een voldoende aantal verzorgers voor de dieren en valt onder de verantwoordelijkheid van de houder van het bewijs van bekwaamheid.

Elk specifiek team van verzorgers telt permanent ten minste drie verzorgers per groep in de zin van artikel 12 van het onderhavige besluit, waaraan voor de soort *Orcinus orca* nog één extra verzorger per dier wordt toegevoegd, of voor de soort *Tursiops truncatus* één extra verzorger per drie dieren.

III. - Het specifieke team van verzorgers valt permanent onder de directe verantwoordelijkheid van een ervaren verzorger die gedurende twee volle jaren actief betrokken is geweest bij de verzorging en de africhting van walvisachtigen.

De andere verzorgers moeten een interne opleiding in de instelling hebben gevolgd die specifiek op de gehouden soort is gericht, zodat ze voldoende kennis hebben over de biologie en de fysiologie van de betreffende soort.

De opleiding van het personeel dat in contact staat met de walvisachtigen, moet specifiek gericht zijn op de gehouden soorten.

Voordat een nieuwe verzorger in contact komt met een dier, moet hij de biologie en de fysiologie van de soort kennen en wordt hij verplicht begeleid door een ervaren verzorger.

Artikel 4

Binnen de instelling moet een plan voor permanente educatie bestaan om de specifieke kennis over de gehouden soorten op peil te houden. Op verzoek dient dit plan aan de handhavingsambtenaren te worden overgelegd.

▶ Hoofdstuk II: Herkomst en traceerbaarheid van de dieren

Artikel 5

De walvisachtigen die worden gehouden en aan het publiek worden getoond, moeten:

- beschikken over het certificaat dat vereist wordt in artikel 8.3 van de Verordening (EG) nr. 338/97;
- worden geïdentificeerd door een microchip overeenkomstig artikel L. 413-6 van de Code de l'Environnement, om hun herkomst en die van hun eventuele afstammelingen vast te stellen en de dieren te kunnen blijven volgen.

Alle bewijsstukken van de herkomst van de dieren, hun voor- en nageslacht, hun registratie, hun rol in het fokprogramma, en hun bewegingen moeten op verzoek aan de handhavingsambtenaren ter beschikking worden gesteld.

▶ Hoofdstuk III: Verblijfsfaciliteiten

Artikel 6

Instellingen die walvisachtigen houden, moeten beschikken over faciliteiten die de dieren in staat stellen hun fysiologische en gedragsmatige behoeften uit te drukken, indien van toepassing medische behandeling te krijgen, en zich te onttrekken aan de nabijheid van bezoekers en hun soortgenoten, terwijl tegelijkertijd de veiligheid van mens en dier moet worden gewaarborgd.

De faciliteiten moeten de dieren in staat stellen:

- te spelen en te springen zonder het risico te lopen de bodem van het bassin te raken;
- zich af te zonderen van het publiek of hun soortgenoten;
- indien noodzakelijk te worden geïsoleerd (zieke dieren, quarantaine enz.);
- zich te onttrekken aan de lichtstraling bij felle zon.

Overeenkomstig de voorschriften van artikel 11 van het gewijzigde besluit van 25 maart 2004 mogen walvisachtigen geen individueel verblijf hebben, behalve tijdelijk om medische redenen, met het oog op de volksgezondheid of vanwege sociale conflicten, en op advies van de houder van het bewijs van bekwaamheid van de instelling.

Artikel 7

I. - De walvisachtigen verblijven in bassins die bestemd en geschikt zijn voor hun soort, overeenkomstig de voorschriften van dit hoofdstuk.

Voor de *Orcinus orca* beschikt de instelling over minstens 5 bassins die met elkaar verbonden zijn, en voor de *Tursiops truncatus* over minstens 3 bassins die met elkaar verbonden zijn.

Alle bassins zijn met elkaar verbonden door poorten waar twee dieren elkaar gemakkelijk kunnen kruisen. Het gebruik van een onderwatertunnel om van het ene bassin naar het andere te gaan, is verboden.

De totale minimumruimte die voor elke gehouden soort walvisachtigen beschikbaar is, hangt af van het aantal exemplaren en de gemiddelde grootte van een volwassen exemplaar voor de betreffende soort.

De totale oppervlakte van de bassins die met elkaar verbonden zijn, bedraagt:

- voor de *Orcinus orca* minimaal 3500 m², waarbij elk exemplaar van de *Orcinus orca* over een oppervlakte van minimaal 800 m² beschikt;

- voor de *Tursiops truncatus* minimaal 2000 m², waarbij elk exemplaar van de *Tursiops truncatus* over een oppervlakte van minimaal 200 m² beschikt.

De minimumdiepte van de bassins over de helft van de totale oppervlakte bedraagt 11 m voor de *Orcinus orca* en 6 m voor de *Tursiops truncatus*.

Telkens als dat mogelijk is, worden alle bassins aan de dieren ter beschikking gesteld.

In het geval van binnenbaden bedraagt de hoogte boven de waterspiegel meer dan 5 m, maar geen enkele walvisachtige mag uitsluitend binnen blijven. De dieren moeten altijd toegang hebben tot buitenbaden met een grotere oppervlakte dan de binnenbaden.

II. - De vorm van de bassins en de waterfiltering moeten stilstaand water en de ophoping van organisch afval voorkomen. Ronde vormen verdienen de voorkeur en rechte hoeken zijn verboden. De systemen voor het afzuigen en het terugdringen van het water in de bassins mogen geen enkel risico op letsel opleveren voor mens en dier.

III. - Het ontwerp en de uitrusting van elk bassin moeten geschikt zijn voor hun functie.

Indien de bassins voor walvisachtigen met doorzichtige wanden zijn uitgerust, moeten voorzieningen worden aangebracht om de dieren in staat te stellen zich te allen tijde aan het zicht van het publiek te onttrekken. In alle bassins is de onderwaterobservatie van het gedrag van de walvisachtigen mogelijk. De glassterkte van de bassins moet bestand zijn tegen de waterdruk en jaarlijks door de exploitant worden gecontroleerd.

Al in de ontwerpfase wordt er bijzondere aandacht besteed aan de verrijking van de bassins met stroomversnellingen, golven, watervallen dan wel alle andere fysische of hydraulische procedés.

Er moet een platform of dek beschikbaar zijn om de vrijwillige stranding van de dieren mogelijk te maken voor medische opleidingsdoelen. Deze zone is voorzien van een niet-schurende bekleding en moet het dier in staat stellen gemakkelijk terug in het water te gaan.

De gebruikte materialen voor het ontwerp en de waterdichtheid van de bassins moeten veilig zijn voor mensen en walvisachtigen. Door een permanent werkend alarmsysteem kan het bevoegde personeel onmiddellijk worden gewaarschuwd als de waterstand in de bassins plotseling verandert.

De paden voor het publiek of de technici in de buurt van de bassins, die nat kunnen worden, worden uitgerust met een antisliplaag om uitglijden te voorkomen. Het grootste deel van het oppervlak van de bekleding in de bassins is glad, maar er kunnen licht schurende gedeelten worden aangebracht waar de walvisachtigen vrijwillig kunnen vervellen.

Elke structuur die stomp is of giftige stoffen afgeeft en waarmee de dieren in aanraking kunnen komen, is verboden.

De voorwerpen in de bassins moeten stevig en groot genoeg zijn om te voorkomen dat een dier ze inslikt.

IV. - Elke instelling moet over een isolatiebassin beschikken met een hefplatform of een inrichting om een walvisachtige snel op het droge te brengen, hetzij door het water weg te laten lopen, hetzij door de bodem omhoog te brengen, zodat een dierenarts bij de dieren kan; deze inrichting moet veilig zijn voor het dier en het personeel.

Artikel 8

Het hoofd van de instelling zorgt ervoor dat de water- en de elektriciteitsvoorziening van alle bassins en installaties te allen tijde is gewaarborgd en dat de beschikbaarheid daarvan betrouwbaar en voldoende is om te voldoen aan de behoeften van de dieren. Teneinde het water- en energieverbruik te verminderen, wordt voorrang gegeven aan recycling en innovatieve technieken.

Artikel 9

I. - Het water waarin de walvisachtigen verblijven, moet zodanig worden aangevoerd, ververst en behandeld dat hun leefomstandigheden zijn afgestemd op hun fysiologische behoeften.

Er wordt regelmatig onderhoud aan de bassins gepleegd om de ontwikkeling van ongewenste algen te voorkomen.

II. - Als er zee- of grondwater wordt opgepompt, worden periodieke analyses uitgevoerd om elke kritieke hoeveelheid schadelijke stoffen voor de dieren op te sporen, zoals koolwaterstoffen. Indien dit wordt vastgesteld, wordt het pompen onmiddellijk gestopt.

III. - Voordat het water in de bassins terechtkomt, wordt het eerst gefilterd door een adequaat systeem. Er wordt een voorfilter geïnstalleerd om zwevende objecten, zoals bladeren, stenen enz., mechanisch tegen te houden.

Er worden filtersystemen met de juiste afmetingen geplaatst, die regelmatig worden onderhouden en maandelijks worden gecontroleerd door bevoegde personen. Het afval van de voorfilters en filters wordt op de daarvoor geëigende wijze verwerkt.

Het hoofd van de instelling plaatst alternatieve systemen voor de behandeling of recycling van het water in de bassins om chemische behandeling te voorkomen. Als het gebruik van chemicaliën noodzakelijk is, mag de dosering geen ongemak voor de dieren veroorzaken of hun gezondheid aantasten.

Het gebruik van chloorhoudende producten is verboden. De instelling beschikt over apparatuur om chloor dat mogelijk aanwezig is in het gebruikte drinkwater, te neutraliseren. Er worden minimaal twee analyses per dag uitgevoerd om het chloorgehalte in de bassins te controleren.

IV. - Het watertoevoersysteem voor de bassins waar de walvisachtigen verblijven, is gescheiden van het afvalwater- en het regenwaterstelsel.

Artikel 10

De chemische en bacteriologische eigenschappen waaraan het water in de bassins moet voldoen, alsmede de frequentie waarmee het wordt geanalyseerd, worden in de volgende tabel weergegeven:

PARAMETER	RICHTWAARDE	OPMERKINGEN	FREQUENTIE VAN DE ANALYSES
pH	tussen 7,2 en 8,5		minimaal twee analyses per dag
zoutgehalte	tussen 22 g/L en 40 g/L		
restgehalte aan oxidanten (ozon enz.)	geen remanentie		
zwevende deeltjes	< 20 mg/L		
nitraten	< 50 mg/L		
ammoniak	< 0,5 mg/L		
intestinale enterokokken	< 100 CFU/100 mL	CFU: kolonievormende eenheid. Raming op het 95ste percentiel.	minimaal één analyse per week
Escherichia coli	< 250 CFU/100 mL	CFU: kolonievormende eenheid. Raming op het 95ste percentiel.	

Daarnaast worden er regelmatig ad-hocanalyses uitgevoerd, hetzij door een automatisch systeem dat alarm slaat als er te hoge of te lage waarden van de parameters worden vastgesteld, hetzij door de verzorgers, met een frequentie van minimaal twee keer per dag, door middel van colorimetrie voor de pH-meting. Bij afwijkingen worden alle maatregelen genomen om de toestand weer normaal te krijgen. De resultaten van alle analyses worden op verzoek aan de handhavingsambtenaren overgelegd.

Artikel 11

I. - De kwantiteit en de kwaliteit van de verlichting, de temperatuur en andere fysisch-chemische parameters van het water en de lucht in de verblijfsfaciliteiten worden regelmatig gecontroleerd, zodat de dieren geen last hebben van de hitte of de kou, noch van een fysisch-chemische onbalans in het water volgens de fysiologische gegevens die specifiek voor de gehouden soorten walvisachtigen gelden.

Het hoofd van de instelling ziet erop toe dat zich nooit plotselinge veranderingen in deze parameters voordoen (ook niet tijdens het vervoer).

Het luchtverversingssysteem in gebouwen met een bassin wordt zodanig ontworpen dat de luchtkwaliteit heilzaam is voor mens en dier.

Er worden alle maatregelen genomen voor een permanente en voldoende luchtverversing in de indoofaciliteiten, om vieze luchtjes, stof en schadelijke dampen te beperken.

In regio's waarin het niet mogelijk is om het water het hele jaar op een temperatuur te houden die geschikt is voor de betreffende soort, moeten de bassins worden voorzien van een verwarmings- of koelsysteem voor het water.

Voor de *Orcinus orca* moet de watertemperatuur van de buiten- en binnenbaden tussen de 10 °C en 25 °C zijn,

en voor de *Tursiops truncatus* tussen de 10 °C en 32 °C.

II. - Natuurlijk licht (glaspuien) is verplicht voor gebouwen met binnenbaden. Het kunstlicht in de gebouwen en de binnenbaden moet voldoen aan de natuurlijke fotoperiode en een lichtspectrum uitzendend met een sterkte die zo dicht mogelijk bij natuurlijk licht komt. In alle gevallen moet de verlichting de reguliere sanitaire onderzoeken en het schoonmaken van de faciliteiten mogelijk maken.

▶ Hoofdstuk IV: Verzorging van de dieren

Artikel 12

I. - In een instelling verblijven exemplaren van dezelfde soort in groepen van ten minste 3 exemplaren voor de soort *Orcinus orca* en ten minste 6 exemplaren voor de soort *Tursiops truncatus*.

Artikel 13

I. - De voeding die aan walvisachtigen wordt uitgedeeld, is gezond en van een kwaliteit die voldoet aan de van kracht zijnde normen voor de fabricage van producten die voor dierlijke consumptie zijn bestemd.

II. - De houder van het bewijs van bekwaamheid zorgt ervoor dat de dieren een dieet hebben dat geschikt is voor hun soort. Hij bepaalt de keuze en de hoeveelheid van het voedsel dat nodig is voor elk individu. De voedingsmiddelen moeten zodanig worden gekozen dat ze het hele jaar in voldoende hoeveelheid beschikbaar zijn. Het dieet van elk individu en de voedingswaarde daarvan worden aangepast aan de soortkenmerken, de leeftijd, de grootte, het gewicht en het geslacht, om aan zijn behoeften te voldoen en hem in goede gezondheid te houden. Het eten is gevarieerd om het dier niet aan één soort voedsel te laten wennen.

Er worden extra mineralen en vitamines toegevoegd ter compensatie van het verlies van deze stoffen door het ontdooien van de voedingsmiddelen. Het gewicht van elk dier wordt maandelijks gewogen en geregistreerd.

III. - De voeding wordt individueel uitgedeeld onder toezicht van een ervaren verzorger.

De uitdeling van het voedsel wordt regelmatig over de dag verdeeld en houdt onder andere rekening met de sociale organisatie van iedere groep.

IV. - Bij de opslag, de bereiding en de behandeling van het voedsel moet elke chemische en bacteriële besmetting (reinigingsmiddelen) worden voorkomen. Het personeel vermijdt zoveel mogelijk menselijke bacteriële besmetting bij de behandeling van vis (handen wassen en handschoenen dragen). Deze bepalingen zijn opgenomen in het huishoudelijk reglement van de instelling.

V. - Om hygiënische redenen worden alle voedingsmiddelen in een diepvriescel gestopt en daarna in de vriezer bewaard bij een temperatuur gelijk aan of lager dan -18 °C. Voordat het voedsel aan de dieren wordt uitgedeeld, wordt het ontdooid in een positieve koelcel van +4 °C. Het ontdooien van voedingsmiddelen in de open lucht of onder water bij een omgevingstemperatuur van meer dan 4 °C is verboden, evenals het opnieuw invriezen van reeds ontdooid producten.

Als de ontdooid producten niet binnen 24 uur na de ontdooiing worden gebruikt, zijn ze niet meer bruikbaar.

VI. - Door een erkend laboratorium worden voor elke partij vis (of weekdieren) analyses uitgevoerd om de voedingskwaliteit van de producten te waarborgen. De resultaten van de analyses, de registratie van de inkomende en uitgaande partijen, en de permanente registratie van de temperaturen van de vrieskist worden aan de handhavingsambtenaren ter beschikking gesteld.

Artikel 14

Het vervoer van dieren tussen instellingen wordt geregeld tussen de houders van het bewijs van bekwaamheid, of de zoölogische leidinggevende voor andere landen dan Frankrijk, en de dierenartsen van de twee betrokken instellingen. Het wordt uitgevoerd in overeenstemming met de Verordening (EG) nr. 1/2005 over de bescherming van dieren tijdens het vervoer, na de beoordeling van de gezondheidstoestand van het dier door de dierenarts van de vertrekkende instelling en na het certificaat te hebben verkregen zoals bedoeld in de bovengenoemde Verordening (EG) nr. 338/97 van 9 december 1996.

Het vervoer geschiedt met behulp van een hangmat in een waterdichte caisson die met water is gevuld en aan de bovenzijde open is; de caisson moet worden beschermd, zodat het dier zich niet verwondt als het tegen de wanden stoot. Er wordt op toe gezien dat het gebruikte water voor het transport dezelfde temperatuur heeft als het bassin waarin het dier leefde.

Het vervoer mag niet langer duren dan 24 uur.

Een dierenarts tijdens het gehele transport zal aanwezig zijn en ten minste één ervaren verzorger zal hem begeleiden.

Artikel 15

Voorafgaand aan elke nieuwe introductie dient de houder van het bewijs van bekwaamheid in de instelling alle relevante gegevens te verzamelen, zoals het gedragsprofiel, de voorkeuren en de antipathieën, voor een optimale introductie van het dier in zijn nieuwe omgeving.

De pas geïntroduceerde dieren in de instelling of in een nieuwe groep moeten zich geleidelijk kunnen aanpassen aan hun nieuwe omgeving, zonder hun welzijn of de veiligheid van mensen of andere dieren in gevaar te brengen.

Artikel 16

De houder van het bewijs van bekwaamheid is verplicht om alle wetenschappelijke en zoötechnische gegevens te verzamelen die noodzakelijk zijn voor het naleven van de voorwaarden met betrekking tot de verzorging van de dieren en hun presentatie aan het publiek.

De walvisachtigen worden dagelijks onderzocht door het team van verzorgers die belast zijn met de soort, onder de verantwoordelijkheid van een ervaren verzorger. Elke gedragsafwijking of bewezen afname van het welzijn van het dier wordt aan de houder van het bewijs van bekwaamheid gemeld. De factoren die gedragsafwijkingen veroorzaken of bevorderen worden dan onmiddellijk opgespoord en er worden snel corrigerende maatregelen genomen.

Artikel 17

De dieren mogen niet worden onderworpen aan verveling of frustratie.

In elke instelling wordt een verrijgingsplan opgesteld en geïmplementeerd. Het doel daarvan is het welzijn van de gehouden walvisachtigen te waarborgen door het aandragen van stimuli in overeenstemming met de specifieke behoeften van de soort.

Dit verrijgingsplan omvat onder meer:

- het groepsmanagement om de stress te verminderen en het evenwicht in de sociale verhoudingen te bewaren;
- het beheer van de rustperiodes;
- de monitoring van de fysieke inspanningen tijdens trainingen en voorstellingen;
- de monitoring van de interesse en aandacht van de dieren voor hun activiteiten tijdens de trainingssessies voor de voorstellingen;
- de voorgestelde stimuli (spelactiviteiten met de introductie van verschillende objecten die zijn aangepast aan elke soort, waterspelen (golven en dergelijke), ontdekkings- en aansluitingsactiviteiten, het zoeken naar voedsel enz.), alsmede het aantal, de frequentie, de afwisseling en de duur van de aangeboden stimuli in de omgeving van de walvisachtigen.

Dit plan zal een multifactoriële verrijking bevorderen (audiovisueel, sociaal, voeding, interactief enz.), met inachtneming van de voorschriften van het bovengenoemde besluit van 25 maart 2004.

Het verrijgingsplan wordt regelmatig besproken in het wetenschappelijk en technisch comité dat is ingesteld overeenkomstig artikel 21 van het onderhavige besluit.

Artikel 18

I. - Het africhten van de dieren is alleen toegestaan als het bijdraagt aan hun welzijn, als het is opgenomen in de voorstellingen voor het publiek of in educatieve programma's, als het bijdraagt aan een veilig contact tussen mens en dier, en als het wordt gebruikt voor het opstellen en uitvoeren van wetenschappelijke protocollen en veterinaire onderzoeken.

De africhting omvat lichamelijke oefeningen en een geestelijke stimulatie die is afgestemd op elk individu, en versterkt het coöperatieve gedrag dat spontaan door de dieren wordt vertoond.

II. - Vóór de africhting worden de lichamelijke vaardigheden van elk dier in kaart gebracht aan de hand van een individueel protocol dat door ervaren verzorgers wordt goedgekeurd en rekening houdt met zijn leeftijd, karakter en algemene conditie.

Er wordt een op maat gesneden individueel trainingsprogramma ontwikkeld, waarin onder andere de doelstellingen, de cognitieve uitdagingen, de methoden voor de uitvoering en het behoud van de aangeleerde vaardigheden, de succescriteria en de procedures voor noodgevallen worden beschreven. Het trainingsprogramma wordt regelmatig besproken in het wetenschappelijk en technisch comité dat is ingesteld overeenkomstig artikel 21 van het onderhavige besluit.

III. - Vóór iedere training en voorstelling wordt de deelname van elk dier beoordeeld, alsmede de mate waarin hij kan meedoen, afhankelijk van zijn fysiologische en psychologische toestand.

IV. - De africhtingsmethoden voor walvisachtigen mogen de veiligheid van het personeel en het publiek niet ondermijnen.

► Hoofdstuk V: Toezicht op de gezondheid van de dieren, preventie en behandeling van ziekten

Artikel 19

I. - Overeenkomstig de voorschriften zoals bepaald in hoofdstuk 5 van het bovengenoemde besluit van 25 maart 2004, moeten zieke dieren worden behandeld op een manier die de stress, het ongemak en het risico op letsel zoveel mogelijk beperkt. De behandelingen worden uitgevoerd door de dierenarts die aan de instelling is verbonden, of onder zijn verantwoordelijkheid door de houder van het bewijs van bekwaamheid.

II. - Elk dier wordt geleerd zich vrijwillig aan medisch onderzoek te onderwerpen, om ervoor te zorgen dat hij vrijwillig meewerkt aan de medische behandelingen en veterinaire onderzoeken, zodat de gezondheid van elk

dier optimaal kan worden gecontroleerd zonder dat hij stress ervaart omdat hij eerst moet worden gevangen. Het in bedwang houden van het dier wordt slechts in tweede instantie toegepast.

III. - In aanvulling op het medisch dossier dat moet worden bijgehouden op grond van de bepalingen van hoofdstuk 5 van het bovengenoemde besluit van 25 maart 2004, dient het hoofd van de instelling het overlijden van een gehouden dier binnen 48 uur aan de departementale diensten te melden, alsmede de bevindingen van de autopsie en indien van toepassing de resultaten van de analyses, die onmiddellijk na ontvangst worden doorgestuurd.

Artikel 20

Het is uitdrukkelijk verboden om chemische of medicamenteuze middelen te gebruiken om de lichamelijke prestaties van de dieren te verbeteren of hun natuurlijke gedrag te remmen.

▶ Hoofdstuk VI: Wetenschappelijk en technisch comité

Artikel 21

I. - Elke instelling die levende exemplaren van walvisachtigen aan het publiek laat zien, beschikt over een wetenschappelijk en technisch comité dat toeziet op het welzijn van de dieren, de voorlichting aan het publiek en het behoud van de diersoorten.

Dit comité bestaat uit de houder van het bewijs van bekwaamheid, de dierenarts van de instelling, de wetenschappelijk directeur, en minimaal twee externe deskundigen die worden benoemd vanwege hun wetenschappelijke deskundigheid op het gebied van de soorten walvisachtigen die in de instelling worden gehouden.

II. - Dit comité heeft onder andere ten doel:

- advies te geven over het welzijn van de walvisachtigen die in de instelling worden gehouden, en over de manieren om dit te verbeteren;

- kennis aan te dragen en te verwerven over het welzijn van de dieren door deskundigheidsonderzoeken en documenten beschikbaar te stellen aan het comité, en deze documentatie te verspreiden tijdens congressen of voorlichtingsdagen,

- advies te geven over de acties die binnen de instelling kunnen worden ontplooid op het gebied van onderzoek, behoud van de diersoorten en voorlichting aan het publiek.

III. - Dit comité komt minstens 2 keer per jaar bijeen en maakt een gedetailleerd verslag op van de discussies en genomen besluiten.

▶ Hoofdstuk VII: Presentatie aan het publiek

Artikel 22

I. - Het programma van de voorstellingen door walvisachtigen voor het publiek wordt opgesteld onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de instelling, op advies van de houder van het bewijs van bekwaamheid.

Het wordt geïmplementeerd na advies van het wetenschappelijk en technisch comité zoals omschreven in artikel 21 van het onderhavige besluit.

II. - In geen geval omvat dit programma nachtelijke voorstellingen, voorstellingen met licht- of geluidseffecten die stress kunnen veroorzaken voor de dieren, rechtstreeks contact tussen het publiek en de dieren, en het zwemmen van mensen uit het publiek in de bassins met de walvisachtigen.

De muziek en het geluidsniveau worden aangepast om het welzijn van de walvisachtigen tijdens de voorstellingen niet te verstoren, maar ook tijdens de werkzaamheden aan de bassins waarin de dieren verblijven of in aangrenzende gebouwen.

De stranding van dieren als onderdeel van de voorstelling is verboden.

Er mogen geen accessoires worden gebruikt tijdens de voorstelling als dat niet gepaard gaat met een uitleg aan het publiek over de behoeften en capaciteiten van het dier. Het gebruik van kunstmatige accessoires blijft beperkt en er wordt voorrang gegeven aan natuurlijke accessoires.

Artikel 23

I. - Voor en tijdens elke voorstelling worden de gezondheidstoestand en het gedrag van elk dier gecontroleerd om te beoordelen of deze verenigbaar zijn met zijn presentatie aan het publiek en de veiligheid van de mensen. Indien dit niet het geval is, wordt het dier niet aan het publiek getoond of wordt het, wanneer dat nodig is, uit de voorstelling gehaald en afgezonderd van het publiek.

II. - De duur en de frequentie van de deelname van een dier aan een voorstelling worden afgestemd op elk individu en bepaald onder de verantwoordelijkheid van de houder van het bewijs van bekwaamheid. Elk dier dat aan een voorstelling meedoet, moet over een periode van 24 uur ten minste 12 uur ononderbroken hebben gerust. De rest van de tijd mag het dier buiten de trainingssessies aan maximaal 5 voorstellingen meedoen. Er moeten regelmatig pauzes van minimaal 30 minuten worden ingelast om de walvisachtigen te laten uitrusten.

- III. - Een dier dat tijdelijk een gedrag vertoont dat afbreuk kan doen aan de veiligheid van het publiek, doet niet mee aan de voorstelling.
IV. - Er worden geen voedingsbeperkingen opgelegd aan de dieren in de periode voorafgaand aan hun deelname aan een voorstelling.

► Hoofdstuk VIII: Voorlichting aan het publiek over biodiversiteit

Artikel 24

De informatie zoals omschreven in artikel 58 van het bovengenoemde besluit van 25 maart 2004, wordt aangevuld met informatie over de herkomst van elk dier.

Artikel 25

- I. - Instellingen die walvisachtigen houden, moeten het publiek voorlichten en bewust maken en hun educatiebeleid op schrift stellen; in dat beleid bepalen ze hun educatieve keuzes, afhankelijk van het betreffende publiek. Dit document wordt goedgekeurd door het wetenschappelijk en technisch comité dat is ingesteld overeenkomstig artikel 21 van het onderhavige besluit.
II. - Elke voorstelling moet duidelijke educatieve boodschappen bevatten die mondeling worden gegeven en zijn aangepast aan het publiek. In het bijzonder worden er gegevens verstrekt over de herkomst van de getoonde dieren, de samenstelling van de groep, de omvang van de wilde populatie, de biologie, de natuurlijke habitat, de instandhouding van de biodiversiteit, en de acties die door de instelling worden ontplooid ten behoeve van het behoud van de betreffende diersoort en het onderzoek daarnaar, zoals bedoeld in artikel 26 van het onderhavige besluit.
In elke voorstelling zit ook een stukje bewustmaking over de bevordering van de milieukundige, ecologische en culturele waarden van de biodiversiteit. In het bijzonder wordt het publiek geïnformeerd over de impact van onze dagelijkse gewoonten op het zeemilieu en het behoud van de biodiversiteit. Er worden ook aanbevelingen gegeven voor het gedrag dat iedereen moet betrachten om de getoonde diersoort en zijn leefomgeving niet te schaden, en er wordt voorlichting gegeven over dagelijkse handelingen die het milieu beschermen en bijdragen aan het behoud van de natuur en aan duurzame ontwikkeling.
III. - Om zich te verzekeren van de kwaliteit van de inhoud van de educatieve boodschappen die tijdens de voorstellingen aan het publiek worden verspreid, worden ze van tevoren goedgekeurd door het wetenschappelijk en technisch comité dat is ingesteld overeenkomstig artikel 21 van het onderhavige besluit.
IV. - In de instelling zijn speciale faciliteiten voor educatieve activiteiten beschikbaar.
V. - Voor schoolgroepen stelt het hoofd van de instelling in samenwerking met de docenten activiteitenprogramma's en educatief materiaal voor de leerlingen op, afhankelijk van hun schoolniveau.

► Hoofdstuk IX: Deelname aan acties voor het behoud van en het onderzoek naar de diersoorten

Artikel 26

- I. - In het onderhavige besluit wordt onder "behoud" alle maatregelen verstaan die bijdragen aan de bescherming van walvisachtigen, zowel in hun natuurlijke milieu als in dierenparken.
II. - De instellingen die walvisachtigen houden, moeten bijdragen aan het behoud van walvisachtigen door de uitvoering van beschermingsprogramma's, maar ook door de deelname aan dergelijke programma's van andere instellingen. Zij verzekeren zich van de genetische kwaliteit van de gehouden populaties door de uitwisseling van dieren in het kader van fokprogramma's waaraan zij meedoen. Het personeel neemt deel aan congressen en programma's voor het behoud van walvisachtigen in de natuur.
III. - De instellingen die walvisachtigen houden, moeten actief deelnemen aan onderzoeksprogramma's waarvan de resultaten bijdragen aan meer inzicht in deze diersoorten. Zij ontvangen zoveel mogelijk onderzoekers of stagiaires in hun instelling. De aanwezigheid van walvisachtigen in dierenparken moet bijdragen aan de ontwikkeling van onderzoeksprogramma's die essentieel zijn voor het verkrijgen van gegevens en een betere kennis van hun biologie, fysiologie, ethologie en cognitie.
IV. - De instellingen die walvisachtigen houden, moeten deelnemen aan de uitwisseling van informatie over het behoud van en het onderzoek naar walvisachtigen, door middel van deelname aan landelijke en internationale congressen en de publicatie van wetenschappelijke of populair-wetenschappelijke artikelen.
V. - De instellingen die walvisachtigen houden, moeten jaarlijks de middelen kwantificeren die worden toegewezen aan de activiteiten op het gebied van behoud en onderzoek. In het bijzonder moeten zij de volgende gegevens verstrekken aan het wetenschappelijk en technisch comité dat is ingesteld overeenkomstig artikel 21 van het onderhavige besluit:

- elke verandering in hun populatie walvisachtigen;
- hun financiële en technische betrokkenheid bij de activiteiten voor het behoud van walvisachtigen in hun natuurlijke milieu;

- de lijst van programma's voor het behoud van walvisachtigen in hun natuurlijke milieu waaraan zij hebben deelgenomen of die zij hebben geleid;
- de lijst van onderzoeksprogramma's waaraan zij hebben deelgenomen of die zij hebben geleid;
- de lijst van opleidingsactiviteiten voor het behoud van en het onderzoek naar walvisachtigen, met inbegrip van het aantal workshops dat door de instelling zelf wordt georganiseerd, het aantal stagiaires, en de lijst van congressen of opleidingsactiviteiten waaraan het personeel heeft deelgenomen.

Artikel 27

Tenzij de kadavers van dode dieren worden gebruikt voor de eigen behoeften van de instelling ten aanzien van de verspreiding van kennis of de bewaring daarvan, moet het hoofd van de instelling deze kadavers ter beschikking stellen van wetenschaps- of onderwijsinstellingen, waarbij het van belang is dat alle onderdelen van het kadaver in het archief en de erfgoedcollecties worden bewaard. Deze kadavers mogen geen bron van ziekten voor mensen of andere dieren zijn.

Artikel 28

De instellingen die walvisachtigen houden, moeten een technisch samenwerkingsverband aangaan met centra voor eerste hulp aan en opvang van walvisachtigen die in Frankrijk zijn gestrand, als deze centra bestaan.

Artikel 29

- I. - De acties die worden ondernomen op grond van dit hoofdstuk, moeten voldoen aan de regels om het welzijn van de dieren en de fokactiviteiten te waarborgen.
- II. - De middelen die door de instellingen worden aangewend om te voldoen aan de bepalingen van dit hoofdstuk, staan in verhouding tot hun grootte en de omvang van hun activiteiten in deze sector.

► Hoofdstuk X: Preventie van risico's en ongevallen

Artikel 30

- I. - In de impactstudie wordt onder andere aangegeven dat de functionering van de inrichting in overeenstemming is met de schema's, tekeningen, programma's en andere goedgekeurde beleids- en planmatige documenten met betrekking tot de waterkwaliteits- en kwantiteitsdoelen zoals genoemd in de artikelen L. 212-1 en volgende van de Code de l'Environnement.
- II. - De leidinggevendenden van instellingen die walvisachtigen houden, treffen alle maatregelen om het binnendringen van onbevoegden in en rond de bassins te voorkomen.
- III. - De leidinggevendenden van instellingen die walvisachtigen houden, treffen alle maatregelen om overstroming van de bassins te voorkomen, alsmede de gevolgen daarvan voor de dieren.
- IV. - Het hoofd van de instelling die walvisachtigen houdt, dient de kwaliteit van de opleiding te waarborgen voor het personeel dat in contact komt met walvisachtigen of met de apparatuur en inrichtingen voor walvisachtigen. Er moet een opleidingsprogramma voor het personeel worden opgesteld, en de gevolgde opleidingen worden bijgehouden. Het personeel dat werkzaam is in de faciliteiten voor walvisachtigen, wordt voorzien van schoenen, slippers of laarzen met een antislipzool. Bij het gebruik van giftige producten moet het personeel passende beschermingsmiddelen (handschoenen, maskers, brillen enz.) dragen.
- IV. - Er moet een noodprocedure worden opgesteld voor ongevallen met een walvisachtige. Daarin staan eveneens de maatregelen die moeten worden genomen bij een waterlek of een scheur in de bassins waarin de walvisachtigen verblijven. Overeenkomstig artikel 9 van het gewijzigde besluit van 25 maart 2004 moet een ernstig incident tussen een walvisachtige en een bezoeker of een personeelslid door het hoofd van de instelling worden gemeld aan de prefect van het departement.
- VI. - Alle apparatuur en inrichtingen voor walvisachtigen moeten regelmatig worden gecontroleerd door gekwalificeerd personeel van de instelling, onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de instelling, en/of door bedrijven waarmee een contract is gesloten. Alle controles, inspecties en onderhoudswerkzaamheden met betrekking tot de apparatuur en inrichtingen voor walvisachtigen worden vastgelegd in het bedrijfsveiligheidsregister, dat aan de handhavingsambtenaren ter beschikking wordt gesteld.
- VI. - De instelling die walvisachtigen houdt, maakt gebruik van gecertificeerde duikers (professionele duikers, klasse 0, vermelding B). Alle duikuitrustingen worden regelmatig gecontroleerd en krijgen een jaarlijkse onderhoudsbeurt in overeenstemming met de van kracht zijnde voorschriften.

► Hoofdstuk XI: Overgangsbepalingen

Artikel 31

Het onderhavige besluit wordt van kracht op de dag volgend op de publicatie ervan.

Instellingen die op de datum van de inwerkingtreding een vergunning hebben, beschikken echter over een termijn van zes maanden om te voldoen aan de voorschriften van het onderhavige besluit, met uitzondering van de bepalingen zoals genoemd in artikel 7, waarvoor een termijn van drie jaar geldt om de werkzaamheden aan de ruwbouw te kunnen uitvoeren.

▶ Hoofdstuk XII: Slotbepalingen

Artikel 32

Het besluit van 24 augustus 1981 inzake de functioneringsregels, de controle en de kenmerken waaraan faciliteiten voor levende walvisachtigen moeten voldoen, wordt afgeschaft.

Artikel 33

De directeur Water en Biodiversiteit, de algemeen directeur Risicopreventie en de algemeen directeur Voeding zijn, ieder voor wat hem aangaat, verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderhavige besluit, dat bekend zal worden gemaakt in de Staatscourant van de Republiek Frankrijk.

Opgemaakt op 3 mei 2017.

De Franse minister van Milieu, Energie en de Zee, belast met de internationale betrekkingen over het klimaat,

Ségolène Royal

De Franse minister van Landbouw, Voeding en Bosbouw, die de woordvoerder van de Franse regering is,

Stéphane Le Foll

De Franse staatssecretaris van Biodiversiteit,

Barbara Pompili